

«Pål», «Øyvind» og «Marius» får ikke treffe barna sine

Det tjener mødrene penger på.

■ Ingrid Fredriksen, Ingunn Røren
Publisert: 09.jul. 2012 09:40 Oppdatert: 09.jul. 2012 15:09

De er tre vanlige menn. Domstolene har gjentatte ganger slått fast at pappaene er viktige ressurser. Har god omsorgsevne. Betaler barnebidrag. Likevel har fedrene ikke sett barna sine på årevis. Fordi mødrene nekter, og barna sier de ikke vil. Retten har gitt fedrene samvær med barna, men mødrene vil ikke samarbeide. Paradoksalt nok belønnes mødrene med høyere bidrag fordi far ikke har samvær i det hele tatt.

Kamp om kroner og øre

En hjemmевærende alenemor uten jobb kan få utbetalt over 26.000 kroner i måneden i bidrag og stønader - hvis hun har barna hele tiden. Kampen om samværsavtaler mellom foreldre og barn er også en kamp om kroner og øre.

- Penger er et underliggende motiv i mange barnefordelingssaker. Størrelsen på barnebidraget avhenger av omfanget på samværet. Derfor vil samværsavtalene få stor betydning for begge foreldrenes økonomi, sier Rune Lium, dommer i Sør-Trøndelag tingrett.

Lium sier det er påfallende hvor sjelden foreldrene tør å innrømme at penger er viktig når samværet skal fordeles.

- Hvis du har lav inntekt, er det ekstra viktig, og hvis den andre parten har høy inntekt, kan samværsavtalen få stor betydning for privatøkonomien. Skilsmisser er jo en økonomisk katastrofe i mange tilfeller.

En pappa med 600.000 i årsinntekt kan måtte betale over 120.000 kroner i året i barnebidrag dersom barna bare sover hos mamma. Hvis barna er hos pappa ni netter i måneden, blir bidragene nesten halvert.

Advokat Trine Birgit Rysst har jobbet med barnefordeling og familierett i Bergen i 20 år.

-Næring til familiekonflikter

- Ulempene med reglene er at bidragene fastsettes i forhold til hvor mange netter man har samvær. Det kan dreie seg om en god del penger hvis du har to eller tre barn. Derfor er det stor økonomisk gevinst i å vinne frem med sitt syn, sier Rysst.

Rundt ett av ti par som går fra hverandre, får samværet med barna avgjort av domstolene, ifølge regjeringen.

- Bidragsreglene er med på å gi familiekonfliktene næring. Kampen om barna er oftere en kamp om penger, og striden er bare blitt hardere med årene. I kampen om penger kan hensynet til barnets beste bli mindre viktig, sier Rysst.

De tre fedrene BT har snakket med, har alle vært igjennom mange runder i rettsvesenet, som startet med samme utgangspunkt: Det beste for barnet er å ha utstrakt samvær med begge foreldre.

- Dersom mor boikotter barnas samvær med faren, får dette vanligvis ingen rettslige konsekvenser for mødrene. Det er fedrene som løper all risiko, og fedrene som kjemper for å gjennomføre samværet, blir i prinsippet rettsløse, sier psykolog og professor Frode Thuen.

Thuen påpeker at det eneste middelet far har, er å søke om økonomisk straff for barnas mor. Advokat Torgeir Røinås Pedersen har arbeidet med barnefordelingssaker i 17 år, og har sett saker der selv tvangsboten som ble ilagt mor for samværsboikott til slutt gikk i mors favør.

- Det økte bidraget hun fikk siden far ikke hadde samvær, var høyere enn tvangsmulkten. Hun tjente altså på boikotten selv med tvangsbøter, sier den erfarne familieadvokaten Røinås Pedersen.

I 2009 endret regjeringen barneloven for å sikre barn kontakt med begge foreldrene etter samlivsbrudd. Røinås Pedersen, som hvert år fører rundt 80 barnefordelingssaker for retten, mener at regelrett boikott må få konsekvenser.

- Den samme saken endte til slutt i Høyesterett, der mor ble fratatt bostedsansvaret fordi hun ikke maktet å opprettholde barnets kontakt med begge foreldrene, sier han.

Vanlig med samværsboikott

Røinås Pedersen tror løsningen er å bringe inn spørsmålet om barnets faste bosted tidlig i prosessen. Retten må slå fast at å sikre at barna får ha kontakt med begge foreldrene, er en viktig del av omsorgsevnen.

- Dersom barna kan bli flyttet til den andre parten, blir den som nekter å gjennomføre samvær som regel langt mer samarbeidsvillig. Det er viktig at dette gjøres tidlig, ellers jobber

tiden mot den parten som ikke får se barna.

F2F - Foreningen 2 Foreldre - er en organisasjon som arbeider for at barn skal sikres kontakt med begge foreldrene. Leder Roger Sollied Johansen mener samværsboikott er mer vanlig enn mange er klar over.

- Vi har daglige henvendelser til vår veiledningstelefon om nettopp slike saker. Samværsboikott og manipulering gjør det svært vanskelig for mange barn å ha god hverdagskontakt med begge sine foreldre. Det er definitivt penger å tjene på eneansvar, sier han.

Marie Sølverud er advokat for fedrene «Pål» og «Øyvind». Hun har flere ganger sett at tiden jobber mot fedrene. For hvert samvær som ikke blir gjennomført, blir far fremmedgjort.

- Til slutt tar retten bare stilling til at barna ikke vil til far, uten å se på årsaken til at de ikke vil være hos ham. Barn som står i en lojalitetskonflikt, har ikke nødvendigvis en moden og funderet mening om hvorfor de ikke skal ha kontakt med den andre forelderen, sier Sølverud.

LES OGSÅ

"Øyvind" (46) har det meste på stell. Likevel bor sønnen "Christian" (15) hos sin straffedømte mor.¹

I tilfeller der konflikten mellom mor og far blir nærmest uløselige, velger noen ganger retten å fjerne barnet fra konflikten ved å gi alt samvær til den ene forelderen, og fradømme den andre parten rett til å se barna sine. Selv om det i utgangspunktet ikke er noen grunn til at far ikke skal ha samvær.

- Det betyr at far fratras alle rettigheter. Det blir et prinsipielt spørsmål om det er noen vits for far å gå til retten, når retten bare er opptatt av å få barna ut av en lojalitetsskvis og ikke legger vekt på barnas behov for kontakt med begge foreldrene, sier hun.

Sølverud mener dommerne og sakkyndige må være bevisst at slike avgjørelser gjør at barna kan miste viktige ressurspersoner for livet, som de senere aldri får en tilknytning til. Den nye barnelovens holdning om at mor er like viktig som far, praktiseres ikke alltid, mener Sølverud.

- Det ligger nok sterke føringer for en del dommere om at du ikke tar barna fra en mor som har født barna og ammet dem. Spørsmålet om hvem av foreldrene som kan bidra til at barna har kontakt med begge, bør bli avgjørende når den daglige omsorgen skal bestemmes, sier hun.

Bøtelegges

Rapporten «Med barnet i fokus» ga regjeringen i 2008 en grundig gjennomgang av barnelovens regler om foreldreansvar, bosted og samvær. Rapporten pekte på et stort dilemma: Hvis den ene forelderen ikke holder samværsavtalen, hvilke virkemidler har den andre forelderen da? I de øvrige, nordiske landene finnes mulighet for å bruke makt til å gjennomføre samværsavgjørelser. I Norge ses dette på som så skadelig at bøtelegging er eneste virkemiddel. Ifølge namsfogden i Bergen, Lillian Borge Bersaas, fungerer tvangsmulkten nærmest som en sovende orden.

- Det virker som om denne muligheten ikke benyttes. I Bergen kommune har vi ikke hatt noen tilfeller de to siste årene. Jeg har jobbet med disse sakene siden 1999. Det er et forsvinnende lite antall det er snakk om helt siden den gang, sier Bersaas.

- Noe av det verste en kan forestille seg

Rune Lium sier jobben som dommer i Sør-Trøndelag tingrett er ekstra vanskelig i barnefordelingssaker. Det beste er at foreldrene, som er ekspert på sin egen familie, selv blir enige om samværet gjennom megling.

- Jeg føler ofte at jeg er litt feilplassert. Når jeg med mitt paragrafhode må gå inn og bestemme hva som er best for et barn i en familie jeg ikke kjenner, er det nesten helt umulig å få til den optimale løsningen for barnet. Jeg kan jo ikke dømme foreldrene til å samarbeide godt, sier Lium.

Han medgir at dommene ikke alltid blir rettfærdig fordi saken mellom mor og far alltid har en tredje part, som er barna selv. Selv om det er sjelden samværet blir satt til null, er konfliktnivået noen ganger så høyt at domstolene må ty drastiske grep for å skjerme barnet.

LES OGSÅ

- Bidragssystemet fungerer ikke²

Politikere ønsker å forandre bidragssystemet for å forhindre at mødre kan tjene på hindre barnet å være med far.

- I de tilfellene der mor boikotter så lenge at barna ikke lenger har noe samvær med far, arbeider tiden mot far. Barn over syv år har rett til å uttale seg før retten avgjør saken. Hvis barna sier de ikke vil treffe faren, blir det fryktelig vanskelig, sier Lium.

Dommeren kan forstå frustrasjonen til foreldrene som kommer i en slik konflikt.

- Jeg er selv far, og tanken på å ikke få treffe barna sine er noe av det verste man kan forestille seg.

bt.no på Facebook

bt.no

Liker

29,098 personer liker bt.no.

Erik Roy Turid Mona Jan Sverre

Stein Mona Karin Cathrine Ole Roger

Sosial tilleggsfunksjon for Facebook

FORSIDEN NÅ

bt.no

21°

NYHETER

Gisselmelding var falsk alarm

Poliet rykket ut til postkontoret i Fyllingsdalen.

[Gå til siden](#)

Sluttnoter

1. <http://www.bt.no/nyheter/Oyvind-46-har-det-meste-pa-stell-Likevel-bor-sonnen-Christian-15-hos-sin-straaffedomte-mor-2732982.html>
 2. <http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Bidragssystemet-fungerer-ikke-2732979.html>
-